

๑) ผลิตข่าวหนังสือพิมพ์ จำนวน ๑ ข่าว ขนาดอักษร ๑๖ พอยต์ ความยาวไม่เกิน ๑ หน้า กระดาษ A๔ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

แนวทางบริหารจัดการผลไม้ ปี 2563

หลักการบริหารจัดการผลไม้ ปี 2563 คือ “มีข้อมูลการผลิตที่ชัดเจน เพื่อเชื่อมโยงกับตลาดผู้ซื้อได้อย่างเหมาะสม”

1. หลักการทำงาน

“จังหวัดบริหารจัดการผลไม้แบบเบ็ดเสร็จด้วยตัวเอง” ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ โดยจัดทำแผนบริหารจัดการผลไม้ในพื้นที่ ซึ่งมี “คณะกรรมการเพื่อ แก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด” (คพจ.) เป็นแกนหลักในการกลั่นกรอง เชื่อมโยงบูรณาการ แผนงาน/โครงการ ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของผลไม้ และการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลไม้ ด้านการตลาดตลอด ฤดูกาลผลิต จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เพื่อจัดทำเป็นแผนบริหารจัดการผลไม้ (แผนแม่บท) ประจำปี 2563 ให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. 2558 – 2564 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

(1) การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพผลไม้ทั้งในและนอกฤดู

1.1) การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิตโดยนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาปรับใช้ตามความเหมาะสม

1.2) จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานสวนไม้ผลที่ประสบความสำเร็จ

1.3) จัดทำแปลงเรียนรู้แก่เกษตรกร เช่น การควบคุมทรงพุ่ม ตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งช่อดอกช่อผล ห่อผล การจัดการดิน น้ำ และปุ๋ย การใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องวิธี การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว อย่างถูกวิธีและเหมาะสม

1.4) ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์

1.5) ส่งเสริมการผลิตไม้ผลนอกฤดูในพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีตลาดรองรับ รวมทั้ง การจัดระบบการผลิต และการวางแผนการผลิตในแต่ละพื้นที่เพื่อให้มีผลผลิตต่อเนื่องตลอดปี

(2) ส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP

ส่งเสริมการผลิตผลไม้เพื่อให้ผลผลิตได้มาตรฐาน ปลอดภัย ปลอดศัตรูพืช และมีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

(3) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านไม้ผล

3.1) การจัดทำและปรับปรุงมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านไม้ผล

3.2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตผลไม้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านไม้ผล

3.3) รณรงค์ให้เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ไม้ผลมีการซื้อขายผลไม้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านไม้ผล

1.2 การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการ โดยจัดสมดุลอุปสงค์อุปทาน ดังนี้

(1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ชี้เป้าการผลิตให้ชัดเจน โดยจัดทำข้อมูลประมาณการผลผลิต (Supply) สํารวจและจัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่อย่างละเอียด เช่น สภาพพื้นที่ ชนิดไม้ผล พันธุ์ ปริมาณ เกรด คุณภาพ ช่วงระยะเวลา การออกสู่ตลาด การกระจายตัวของผลผลิต เป็นต้น

(2) กระทรวงพาณิชย์เชื่อมโยงและหาตลาดรองรับผลผลิต โดยจัดทำข้อมูลความต้องการทางการตลาด (Demand) สํารวจและจัดทำข้อมูลความต้องการผลผลิตไม้ผลแต่ละชนิด ทั้งชนิด พันธุ์ ปริมาณ คุณภาพ ช่วงระยะเวลา ความต้องการของผู้ประกอบการ (ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก สหกรณ์ โรงงานแปรรูปฯ และห้างสรรพสินค้า ต่างๆ ทั้งผลสดและ ผลิตภัณฑ์แปรรูปผลไม้)

(3) คณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด” (คพจ.) ปรับสมดุลข้อมูลของอุปทาน (Demand) และอุปสงค์ (Supply) โดยเชื่อมโยงข้อมูลประมาณการผลผลิต (Supply) ให้สอดคล้องกับความต้องการทางการตลาด (Demand) ของผลไม้แต่ละชนิด โดยมุ่งเน้นให้ผลลัพธ์สุทธิ เกิดความสมดุล และ/หรือ เสมอภาคระหว่างข้อมูลประมาณการผลผลิตกับข้อมูลความต้องการทางการตลาด ทั้งนี้ เมื่อปรับสมดุลแล้ว ข้อมูลประมาณการ ผลผลิตไม่ควรอยู่ในภาวะที่สูงกว่าข้อมูลความต้องการทางการตลาด และจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุรองรับปริมาณผลผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ผลผลิตออกมาก (ช่วง peak) ซึ่งมุ่งหวังให้เกษตรกรยังสามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม มีราคามาตรฐานที่เกษตรกรขายได้ไม่ต่ำกว่า ต้นทุน + กำไร 30% กรณีหลังปรับสมดุลแล้ว และพบว่ายังมีผลผลิตส่วนเกินจาก กลไกตลาดปกติ หรืออาจจะมีภาวะการกระจุกตัวสูงในช่วงที่ผลผลิตออกมาก ซึ่งต่อมาอาจเกิดผลผลิตด้อยคุณภาพขึ้นในพื้นที่ อันเนื่องมาจากสาเหตุใดก็ตาม ให้คณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) บูรณาการระหว่างภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดเตรียมแผนเผชิญเหตุซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

(3.1) แผนเผชิญเหตุที่จังหวัดสามารถดำเนินการแก้ไขได้เอง โดยใช้มาตรการต่าง ๆ ในจังหวัดมาช่วยกระจายผลผลิต

(3.2) แผนเผชิญเหตุที่จังหวัดไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้เอง ต้องการให้คณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ช่วยขับเคลื่อน ประสานงานและเชื่อมโยงการกระจายผลผลิตกับหน่วยงานภายนอก

2. มาตรการดำเนินการ

จัดทำเป็นแผนบริหารจัดการเชิงรุก เพื่อให้มองเห็นการทำงานอย่างชัดเจนทั้งด้านการผลิต (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และด้านการตลาด (กระทรวงพาณิชย์) ครอบคลุมตลอดระยะพัฒนาการเจริญเติบโตของไม้ผลจนถึงสิ้นสุด ฤดูกาล ดังนี้

ก. ระยะก่อนเก็บเกี่ยว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการ

1. ส่งเสริมการผลิตไม้ผลนอกฤดู โดยวางแผนและส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตไม้ผลนอกฤดู (ก่อนหรือหลังฤดู) เพื่อให้เกษตรกรกระจายผลผลิตป้องกันปัญหาผลไม้กระจุกตัวในฤดูกาลซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในด้านราคา

2. เน้นพัฒนาคุณภาพผลผลิตเป็นหลัก โดยสนับสนุนให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับใช้ตามความเหมาะสมในการผลิตผลไม้คุณภาพ รณรงค์ส่งเสริมให้มีการบำรุงรักษาต้น การจัดการเรื่องปุ๋ยและให้น้ำให้ตรงตามความต้องการของต้นไม้ผล การตัดแต่งช่อดอก การตัดแต่งผล การป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระยาดอก/ผล การห่อผล การเก็บเกี่ยว การ คัดแยกเพื่อจัดชั้นคุณภาพ และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องวิธีเพื่อรักษาคุณภาพและคงความสดของผลผลิตจนถึงมือ ผู้บริโภค รวมทั้งการส่งเสริมระบบรับรองคุณภาพผลผลิตของเกษตรกร

3. ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้รวมกลุ่มเพื่อผลิตไม้ผลคุณภาพตามระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ ในพื้นที่เหมาะสมเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการเทียบเท่ากับสวนใหญ่ ๆ ได้ อีกทั้งเพิ่มอำนาจในการต่อรอง การจัดหาปัจจัยการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิต อันจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

4. จัดทำข้อมูลเอกภาพและพยากรณ์ผลผลิต คณะทำงานสำรวจข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจระดับภาค ดำเนินการจัดทำข้อมูลการผลิตไม้ผลและการประมาณการผลผลิตล่วงหน้าให้มีความถูกต้อง แม่นยำ ใกล้เคียงความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาผลผลิตและการตลาดในแต่ละปี

กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการเชื่อมโยงและเจรจาการค้าล่วงหน้า

โดยส่งเสริมให้เกษตรกรได้เสนอแผนการผลิตให้แก่ผู้รับซื้อ หรือสนับสนุนให้ผู้รับซื้อเข้าถึงแหล่งผลิตคุณภาพ เพื่อเชื่อมโยง เจรจา ตลอดจนมีการซื้อขายผลผลิตล่วงหน้าโดยความสมัครใจ

ข. ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการ

1. ซึ่เข้าแหล่งผลิตผลไม้คุณภาพได้ชัดเจน ตลอดจนรณรงค์ให้เกษตรกร เก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะที่เหมาะสมตามดัชนีการเก็บเกี่ยว

2. ส่งเสริมการบริโภคและประชาสัมพันธ์โดยประชาสัมพันธ์ข่าวสารในเรื่องคุณภาพ และคุณสมบัติของผลไม้ที่มีต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตตั้งแต่ต้นฤดูกาล เน้นการบริโภคสดในประเทศให้มากขึ้น

3. **ป้อนปราชญ์ผลิตด้วยคุณภาพออกสู่ตลาด** โดยให้คณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) ดำเนินการออกประกาศ และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามตรวจสอบ รวมทั้งการใช้บทลงโทษกรณีพบผู้กระทำผิด

4. **ส่งเสริมการแปรรูป** เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและรองรับปริมาณผลไม้มักรครองให้มีช่องทางการตลาดมากขึ้น

5. **ส่งเสริมการรวบรวม คัดแยก และจัดชั้นคุณภาพผลผลิต** การจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับผ่านสถาบันเกษตรกร (กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มสหกรณ์) และศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชน เป็นต้น

กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการ

1. **สนับสนุนการกระจายผลผลิต** สนับสนุนให้การกระจายผลผลิตออกนอกพื้นที่ที่มีความคล่องตัวมากขึ้น เช่น เชื่อมโยงตลาดล่วงหน้า การสร้างจุดกระจายสินค้าตลาดปลายทางของสถาบันเกษตรกรและการตั้งจุดกระจายผลผลิตออกนอกพื้นที่

2. **จัดทำข้อมูลและกำกับดูแลสถานประกอบการ** รับซื้อผลผลิตให้เป็นไปตามกฎหมาย

3. **ผลักดันการส่งออก** สนับสนุนและผลักดันให้มีการส่งออกผลิตผลสดและแปรรูปไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ให้มากขึ้น

4. **ส่งเสริมการเปิดตลาดต่างประเทศแห่งใหม่** ไม่ผูกขาดหรือพึ่งพาตลาดเก่ามากเกินไป

5. **ส่งเสริมการจำหน่ายผลผลิตให้มีช่องทางการจำหน่ายทันสมัย** สอดคล้องกับ Thailand 4.0

ค. ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามการดำเนินการตามมาตรการข้างต้น เพื่อประเมินผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมด้านการผลิตและการตลาด เพื่อปรับปรุงและกำหนดแนวทางการพัฒนาสำหรับปีต่อไป